

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій
Юридичний факультет
Кафедра публічного та приватного права

МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до семінарських (практичних) занять та самостійної роботи
для здобувачів вищої освіти спеціальності 081 «Право»

Обговорено та рекомендовано
на засіданні кафедри публічного та
приватного права

Протокол № 4 від 25 листопада 2021 року

Чернігів – 2021

МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО. Методичні вказівки до семінарських (практичних) занять та самостійної роботи для здобувачів вищої освіти спеціальності 081 «Право» / Укл.: Чічкань М.В. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2021. 28 с.

Укладач:

ЧІЧКАНЬ МАРІЯ ВАЛЕРІЇВНА, доцент кафедри публічного та приватного права, кандидат юридичних наук, доцент

Відповідальна за випуск:

ЛИТВИНЕНКО ВАЛЕНТИНА МИКОЛАЇВНА, зав. кафедри публічного та приватного права, кандидат юридичних наук, доцент

Рецензент:

СЕЛЕЦЬКИЙ ОЛЕКСІЙ ВІКТОРОВИЧ, декан юридичного факультету, к.ю.н., доцент

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО»	6
1.1 Тематичний план навчальної дисципліни «Міжнародне публічне право».	6
1.2 Структура навчальної дисципліни	8
1.3 Методи контролю з навчальної дисципліни «Міжнародне публічне право»	10
2. ТЕМАТИЧНІ ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	13
Тема № 1: Поняття, правова природа та принципи міжнародного публічного права.....	13
Тема № 2: Джерела та суб'єкти міжнародного публічного права	15
Тема № 3: Визнання, правонаступництво та відповідальність у міжнародному публічному праві	17
Тема № 4: Територія та міжнародно-правовий статус населення в міжнародному публічному праві.....	18
Тема № 5: Право міжнародних договорів. Право міжнародних організацій..	20
Тема № 6: Право зовнішніх зносин. Міжнародне право прав людини	21
Тема № 7: Міжнародне гуманітарне право. Міжнародне кримінальне право	23
Тема № 8: Міжнародне морське право. Міжнародне право навколишнього середовища.....	25
3. ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	26

ПЕРЕДМОВА

Ефективне міжнародне регулювання вважається запорукою забезпечення упорядкованих міждержавних відносин та ефективним механізмом управління у різноманітних сферах і галузях міжнародного співробітництва. Зростання міжнародного впливу, щодо регулювання міждержавних відносин, обумовлює необхідність ґрунтовного вивчення бакалаврами за спеціальністю 081 – «Право» навчальної дисципліни «Міжнародне публічне право».

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Чернігівська політехніка» одним з основних видів навчальних занять є семінарське заняття, на якому викладач організує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких здобувачі вищої освіти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань (рефератів). Перелік тем семінарських занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни. На кожному семінарському занятті науково педагогічний працівник оцінює підготовлені здобувачами вищої освіти реферати, їх виступи, активність у дискусії, уміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо. Отримані здобувачем вищої освіти оцінки за окремі семінарські заняття враховуються при виставленні підсумкової оцінки з даної навчальної дисципліни. Семінарські заняття з навчальної дисципліни «Міжнародне публічне право» проводяться з метою: - засвоєння здобувачами вищої освіти основних понять міжнародного публічного права, а також змісту та особливостей міжнародно-правового регулювання основних галузей міжнародного публічного права; - вироблення у здобувачів вищої освіти навичок аналізувати та тлумачити норми міжнародного публічного права; застосовувати норми міжнародного публічного права; - вироблення навичок виступати перед аудиторією та вміння вести дискусії тощо

Поряд з навчальними семінарськими заняттями ще однією важливою формою освітнього процесу визначена самостійна робота здобувачів вищої освіти. Самостійна робота здобувача вищої освіти є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від аудиторних навчальних занять без посередньої участі науково-педагогічного працівника. Самостійна робота здобувача вищої освіти включає: опрацювання навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань, підготовку до лабораторних робіт, практичних, семінарських занять, контрольних заходів, науково-дослідну роботу тощо. Самостійна робота здобувача вищої освіти забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни. Методичні матеріали для самостійної роботи здобувачів вищої освіти повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку здобувача вищої освіти. Для самостійної роботи здобувачу вищої освіти також рекомендується відповідна наукова та фахова монографічна і періодична література. Навчальний матеріал, передбачений робочою навчальною програмою дисципліни для засвоєння здобувачем вищої освіти в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий (семестровий) контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні

навчальних занять. Головною метою самостійної роботи здобувачів вищої освіти є засвоєння в повному обсязі програми курсу навчальної дисципліни «Міжнародне публічне право». Основними завданнями самостійної роботи є самостійне та поглиблене вивчення здобувачами вищої освіти відповідних питань, визначених до кожної теми навчальної дисципліни, шляхом дослідження та аналізу основної та допоміжної літератури, чинного національного та міжнародного законодавства і практики його застосування.

У запропонованих методичних вказівках до семінарських (практичних) занять та самостійної роботи підготовлених для здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка» спеціальності 081 «Право» наведено інформацію щодо тематичного плану, структури та методів контролю з навчальної дисципліни «Міжнародне публічне право»; наведено плани семінарських занять; наведено перелік основних теоретичних запитань; визначено контрольні питання (питання для самоперевірки), питання, які виносяться на самостійне опрацювання; перелік тем для написання рефератів. У кінці кожної теми розміщено перелік нормативних актів та рекомендованої літератури, необхідної для підготовки до семінарських занять та самостійної роботи.

1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО»

1.1 Тематичний план навчальної дисципліни «Міжнародне публічне право»

Змістовий модуль 1. Загальні положення міжнародного публічного права

Тема 1. Поняття, правова природа та принципи міжнародного публічного права

Поняття та система міжнародного публічного права. Імплементация норм міжнародного публічного права. Співвідношення міжнародного та національного права; міжнародного публічного та національного права. Поняття та юридичне закріплення основних принципів міжнародного публічного права: принцип суверенної рівності держав; принцип невтручання у внутрішні справи; принцип рівноправ'я та самовизначення народів; принцип незастосування сили або погрози силою; принцип мирного вирішення міжнародних спорів; принцип непорушності кордонів; принцип територіальної цілісності; принцип поваги до прав людини й основних свобод; принцип співробітництва; принцип добросовісного виконання зобов'язань за міжнародним правом.

Тема 2. Джерела та суб'єкти міжнародного публічного права

Поняття та загальна характеристика джерел міжнародного публічного права: міжнародний договір, міжнародний звичай, загальні принципи права, допоміжні джерела. Поняття та види суб'єктів міжнародного публічного права. Держава як основний суб'єкт міжнародного публічного права. Міжнародна правосуб'єктність народів і націй, що борються за незалежність. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних організацій. Міжнародна правосуб'єктність державоподібних утворень. Міжнародна правосуб'єктність народів і націй фізичних осіб та транснаціональних корпорацій.

Тема 3. Визнання, правонаступництво та відповідальність у міжнародному публічному праві.

Визнання та правонаступництво у міжнародному публічному праві. правонаступництво України за міжнародними договорами СРСР. Україна як повноправний суб'єкт міжнародного права. Україна в міжнародних організаціях. Поняття та підстави відповідальності за міжнародним публічним правом. Види та форми міжнародно-правової відповідальності. Відповідальність держав, міжнародних міждержавних організацій та фізичних осіб у міжнародному праві.

Тема 4. Територія та міжнародно-правовий статус населення в міжнародному публічному праві.

Поняття та види територій у міжнародному публічному праві. Поняття державної території та її складові частини. Державні кордони та їх правовий режим. Міжнародно-правовий режим рік та озер, Арктики, Антарктики. Поняття населення в міжнародному публічному праві. Міжнародно-правові питання громадянства (набуття громадянства, припинення громадянства). Правовий статус іноземців, осіб без громадянства. Особливості правового статусу осіб, що володіють множинним громадянством. Міжнародно-правовий статус біженців та внутрішніх переселенців. Право притулку.

Змістовий модуль 2. Основи галузі міжнародного публічного права

Тема 5. Право міжнародних договорів. Право міжнародних організацій.

Поняття права міжнародних договорів, його джерела. Поняття, класифікація та структура міжнародних договорів. Стадії укладення міжнародних договорів. Тлумачення міжнародних договорів. Поняття та джерела права міжнародних організацій. Поняття, ознаки та класифікація міжнародних міждержавних організацій. Міжнародна правосуб'єктність і структура міжнародних міждержавних організацій. Організація Об'єднаних Націй: цілі, система органів, повноваження. Статут ООН 1945 р. Регіональні міжнародні міждержавні організації. Міжнародні конференції.

Тема 6. Право зовнішніх зносин. Міжнародне право прав людини.

Поняття та джерела права зовнішніх зносин. Система органів зовнішніх зносин. Дипломатичні представництва. Дипломатичні імунітети та привілеї. Консульські установи: поняття, види, функції. Консульські привілеї та імунітети. Спеціальні місії. Становлення та розвиток міжнародного права прав людини. Поняття міжнародного права прав людини. Джерела міжнародного права прав людини. Основні універсальні міжнародно-правові акти у галузі захисту прав і свобод людини та діяльність органів, які здійснюють контроль за їх дотриманням. Основні регіональні міжнародно-правові акти у галузі захисту прав і свобод людини та діяльність органів, які здійснюють контроль за їх дотриманням. Виконання Україною міжнародних зобов'язань у галузі захисту прав людини.

Тема 7. Міжнародне гуманітарне право. Міжнародне кримінальне право.

Поняття, принципи та джерела міжнародного гуманітарного права. Початок війни та його міжнародно-правові наслідки. Закінчення війни та її міжнародно-правові наслідки. Правовий статус учасників збройних конфліктів. Режим військового полону. Заборона та обмеження засобів і методів ведення війни. Нейтралітет під час війни. Режим воєнної окупації. Захист цивільних об'єктів і культурних цінностей під час збройних конфліктів. Поняття, джерела

та принципи міжнародного кримінального права. Міжнародний кримінальний суд. Україна та Міжнародний кримінальний суд.

Тема 8. Міжнародне морське право. Міжнародне право навколишнього середовища.

Поняття та джерела міжнародного морського права. поняття та правовий режим внутрішніх морських вод, територіального моря, прилеглої зони, відкритого моря, виключної економічної зони, континентального шельфу, міжнародних проток та міжнародних каналів. Поняття та формування міжнародного права навколишнього середовища. Джерела та принципи міжнародного права навколишнього середовища. Діяльність ООН та її спеціалізованих установ у галузі охорони навколишнього середовища. Діяльність міжнародних неурядових організацій у галузі охорони навколишнього середовища.

1.2 Структура навчальної дисципліни

Таблиця 1.1 - Розподіл обсягу годин за темами і формами вивчення

Назви змістових модулів і тем		Кількість годин для денної форми навчання			
		Всього	У тому числі		
			Лекц.	Сем.	Сам. роб.
1	2	3	4	5	6
4 семестр					
Змістовий модуль 1. Основні поняття та галузі міжнародного публічного права					
1.	Поняття, правова природа та принципи міжнародного публічного права	15	2	2	11
2.	Джерела та суб'єкти міжнародного публічного права	15	2	2	11
3.	Визнання, правонаступництво та відповідальність у міжнародному публічному праві	15	2	2	11
4.	Територія та міжнародно-правовий статус населення	15	2	2	11
Разом за змістовим модулем 1		60	8	8	44
Змістовий модуль 2. Основи галузі міжнародного публічного права					
5.	Право міжнародних договорів. Право міжнародних організацій	15	2	2	11
6.	Право зовнішніх зносин. Міжнародне право прав людини	15	2	2	11
7.	Міжнародне гуманітарне право.	15	2	2	11

	Міжнародне кримінальне право				
8.	Міжнародне морське право. Міжнародне право навколишнього середовища	15	2	-	13
Разом за змістовим модулем 2		60	8	6	46
Усього годин за дисципліну		120	16	14	90

Таблиця 1.2 – Розподіл обсягу годин за темами семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття, правова природа та принципи міжнародного публічного права	2
2	Джерела та суб'єкти міжнародного публічного права	2
3	Визнання, правонаступництво та відповідальність у міжнародному публічному праві	2
4	Територія та міжнародно-правовий статус населення	2
5	Право міжнародних договорів. Право міжнародних організацій	2
6	Право зовнішніх зносин. Міжнародне право прав людини	2
7	Міжнародне гуманітарне право. Міжнародне кримінальне право	2
Разом		14

Таблиця 1.3 – Розподіл обсягу годин за темами самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття, правова природа та принципи міжнародного публічного права	11
2	Джерела та суб'єкти міжнародного публічного права	11
3	Визнання, правонаступництво та відповідальність у міжнародному публічному праві	11
4	Територія та міжнародно-правовий статус населення	11
5	Право міжнародних договорів. Право міжнародних організацій	11
6	Право зовнішніх зносин. Міжнародне право прав людини	11
7	Міжнародне гуманітарне право. Міжнародне кримінальне право	11
8	Міжнародне морське право. Міжнародне право навколишнього середовища	13
Разом		90

1.3 Методи контролю з навчальної дисципліни «Міжнародне публічне право»

Система оцінювання знань з навчальної дисципліни «Міжнародне публічне право» включає *поточний та семестровий контроль знань*. У 4 семестрі здобувач вищої освіти може набрати до 70% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру і до 30% підсумкової оцінки на екзамені. Поточний контроль проводиться шляхом спілкування із здобувачами вищої освіти під час лекцій, семінарських занять, усного та письмового опитувань здобувачів вищої освіти, оцінювання реферування наукової роботи, виконання самостійної роботи та написання однієї контрольної роботи.

Таблиця 2.1 - Поточний контроль за модулями

№	Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Загальні положення міжнародного публічного права		0...35
1	Присутність на занятті*	0...8
2	Усна або письмова відповідь на семінарському занятті	0...20
Змістовий модуль 2. Основні галузі міжнародного публічного права		0...15
1	Присутність на занятті*	0...7
2	Усна або письмова відповідь на семінарському занятті	0...15
Підсумкова контрольна робота		0...10
Окремі види індивідуальної та самостійної роботи		0...10
1	Підготовка тез доповідей на конференції, наукових публікацій у фахові видання, участь у студентських конкурсах, олімпіадах, тощо	0...10
2	Розробка тестових завдань/ презентацій за темами навчальної дисципліни	1 тест - 0,25 / презентація - 1...5
Семестрова оцінка поточного контролю		0...70
Результат підсумкового контролю		0...30
Зважена семестрова оцінка		0...100

Примітка:

* Присутність на занятті = 1 бал. (8 лекцій та 7 семінарів) $\times 1 = 15$ балів.

** На кожному семінарі студент може отримати від 0 до 5 балів (за усну/письмову відповідь, доповнення або доповідь).

Усне опитування - включає в себе опитування за будь-яким питанням, винесеним на семінарське заняття (за вибором викладача), відповідь на питання інших здобувачів вищої освіти, відповідь на питання для повторення (з тем, що було вивчено раніше), відповіді на контрольні питання з теми семінарського

заняття. Максимальна кількість балів може бути виставлена здобувачам вищої освіти, підготовленим до відповідей на усі питання теми, включаючи питання винесені на самостійне опрацювання. Оцінюючи відповідь, викладач керується такими критеріями, як: **5 балів** - повне, послідовне та обґрунтоване викладення матеріалу. Відповідь свідчить про глибоке розуміння питання та його зв'язок з іншими темами та питаннями. **4 бали** - правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач відповідає не чітко. **3 бали** - здобувач вищої освіти виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача. Викладає матеріал не послідовно. Відповіді на уточнюючі запитання дає не одразу, не впевнено та не чітко. На додаткові питання викладача не відповідає, або відповідає дуже поверхово. **2 бали** – здобувач вищої освіти у відповіді припускається грубих помилок і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача; поверхово орієнтується в питанні та темі, яка обговорюється на семінарському занятті. **1 бал** – ЗВО намагається відтворити зміст матеріалу, однак взагалі не розуміє його змісту, зв'язків терміно-понять та їх місця питанні, що вивчається. **0 балів** отримує здобувачами вищої освіти, який відмовляється відповідати на запитання.

Письмове опитування на семінарі може проводитися на занятті протягом 10-15 хвилин. Викликаються 4-6 студентів, які повинні дати відповіді на запитання, запропоновані викладачем на його розсуд. Це можуть бути питання як теми даного семінарського заняття, так і з попередніх тем. Метою проведення письмового опитування є перевірка студентів до семінарського заняття та вміння змістовно та коротко викласти відповіді на окремі питання теми. Оцінюючи відповідь, викладач керується такими критеріями: повнота, правильність та стислість відповіді, логіка і аргументованість викладу думок. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати під час письмової відповіді на питання 5 балів.

Підсумкова контрольна робота проводиться у 4 семестрі за результатом вивчення всіх змістових модулів. Вона може включати у себе теоретичні питання та тестові завдання. В завдання контрольної роботи можуть включатися питання з тем, вивчення яких не виносились на семінарські заняття, а також питання, які передбачені планом для самостійного вивчення. Про проведення підсумкової роботи здобувачі вищої освіти попереджаються не менш як за тиждень. Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу для здобувачів вищої освіти денної форми навчання становить **10**.

Оцінювання виконання реферату/індивідуальної роботи здійснюється на основі наступних критеріїв: оформлення роботи, вміння самостійно працювати з науковими джерелами та нормативно-правовими актами, чітко визначати актуальність досліджуваного питання, на основі проведеного аналізу формулювати власну позицію: - *4-5 балів* – матеріал викладений логічно і повно, результати дослідження мають практичну і теоретичну цінність, висновки аргументовані і обґрунтовані, реферат містить вступ, основну

частину, висновки і список літератури, оформлення реферату/індивідуальної роботи відповідає вимогам; - *4-3 бали* – матеріал викладений логічно і повно, результати дослідження мають практичну і теоретичну цінність, висновки недостатньо аргументовані і обґрунтовані, реферат/індивідуальна робота містить вступ, основну частину, висновки, проте список літератури є недостатнім, оформлення відповідає вимогам; - *3-2 бал* – матеріал викладений недостатньо повно, реферат/індивідуальна робота не містить вступу, висновки не достатньо аргументовані, обґрунтовані та/або не стосуються усіх поставлених завдань, список літератури є недостатнім, оформлення не відповідає вимогам; - *1-0 балів* – викладений матеріал неповний, реферат/індивідуальна робота не містить вступу, основна частина не є структурованою, висновки поверхневі або відсутні, список літератури є недостатнім, оформлення не відповідає вимогам.

Реферування наукової літератури полягає у самостійному опрацюванні здобувачами вищої освіти наукової літератури (як правило наукової статті), критичному огляді та короткому переказі її змісту, а також наведення найважливіших висновків. Максимальна кількість балів за реферування наукової літератури – 5 балів.

Семестровий *контроль по закінченню 4 семестру проводиться у формі екзамену* відповідно до графіку навчального процесу згідно затвердженого розкладу. Оцінювання успішності здобувачів вищої освіти під час семестрового контролю (екзамену) здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалою ECTS і вносяться у відомість успішності та навчальну картку здобувача вищої освіти в автоматизованій системі управління – АСУ «ВНЗ».

У випадку, якщо здобувач вищої освіти протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених робочою програмою навчальної дисципліни всіх видів навчальної роботи, має більше 30% пропусків навчальних занять (без поважних причин) від загального обсягу аудиторних годин відповідної навчальної дисципліни або не набрав мінімально необхідну кількість балів (тобто кількість балів, яка сумарно з максимально можливою кількістю балів, які здобувач вищої освіти може отримати під час семестрового контролю не дозволить отримати підсумкову оцінку «задовільно – E, 60 балів»), (***4 семестр – 30 балів***), то він не допускається до складання екзамену під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість.

На ліквідацію академічної заборгованості вноситься весь обсяг теоретичного матеріалу, що передбачений робочою програмою навчальної дисципліни «Міжнародне публічне право». Академічна заборгованість з підсумкового семестрового контролю знань ліквідується здобувачами вищої освіти під час додаткових сесій з ліквідації академзаборгованості, що організовується дирекціями навчально-наукових інститутів (деканатами факультетів) згідно з графіком навчального процесу, затвердженого ректором Університету. Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачу, другий – комісії, яка створюється директором навчально-наукового інституту (деканом факультету). Результати

ліквідації академзаборгованості відображаються в ліквідаційній відомості успішності.

Здобувач вищої освіти має право на відпрацювання пропущених практичних занять протягом семестру у якому вивчається дана дисципліна. Графік індивідуального відпрацювання пропущених занять узгоджується з викладачем. Відпрацювання практичних занять може здійснюватись як в усній формі, так і в письмовій (у т.ч. шляхом викладення опрацьованих практичних занять у систему MOODLE). Пропущені без поважних причин практичні заняття оцінюються на нижчу оцінку.

2. ТЕМАТИЧНІ ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема № 1: Поняття, правова природа та принципи міжнародного публічного права

План семінарського заняття

1. Поняття, зміст та система міжнародного публічного права.
2. Імплементация норм міжнародного публічного права.
3. Співвідношення міжнародного та національного права; міжнародного публічного та міжнародного приватного права.
4. Юридична природа основних принципів міжнародного публічного права.

Контрольні питання

1. Дайте визначення поняття «міжнародне публічне право».
2. Визначте об'єкт міжнародного публічного права.
3. З яких структурних елементів складається система міжнародного публічного права?
- 4.
4. Назвіть традиційні галузі міжнародного публічного права.
5. Поясніть сутність імплементації норм міжнародного права.
6. Як Ви розумієте термін «рецепція»?
7. Назвіть основні теорії співвідношення міжнародного та національного права.
8. Поясніть співвідношення міжнародного публічного та міжнародного приватного права.
9. Дайте визначення терміна «основні принципи міжнародного права».
10. Розкрийте зміст основних принципів міжнародного публічного права.

Питання на самостійне вивчення

1. Кодифікація і прогресивний розвиток міжнародного публічного права.
2. Поняття та загальна характеристика принципів міжнародного публічного права:
 - принцип суверенної рівності держав;
 - принцип невтручання у внутрішні справи;

- принцип рівноправ'я та самовизначення народів;
- принцип незастосування сили або погрози силою;
- принцип мирного вирішення міжнародних спорів;
- принцип непорушності кордонів;
- принцип територіальної цілісності;
- принцип поваги до прав людини й основних свобод;
- принцип співробітництва;
- принцип добросовісного виконання зобов'язань за міжнародним правом.

Література для реферування

1. Богатчук Д.П. Щодо сфери застосування принципу добросовісного виконання зобов'язань у міжнародному праві. Право і суспільство. 2018. № 2, частина 3. С. 220-225. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2018/2_2018/part_3/42.pdf
2. Шамрай В.В. Особливості взаємодії конституційного та міжнародного права в умовах європейської міждержавної інтеграції. Право і суспільство. 2018. № 3. С. 75-80. URL: http://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2018/3_2018/part_1/16.pdf

Теми для підготовки рефератів

1. Історія виникнення та становлення міжнародного публічного права.
2. Тенденції розвитку сучасного міжнародного публічного права.

Нормативні акти та рекомендована література

1. Конституція України від 28.06.1996 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Закон України Про міжнародні договори України від 29.06.2004 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>
3. Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010#Text
4. Буткевич О. В. Історія міжнародного права: підручник. — К.: Видавництво Ліра-К, 2019. — 416 с. URL: <https://lira-k.com.ua/preview/12107.pdf>
5. Теліпко В.Е., Овчаренко А.С. Міжнародне публічне право: Навч. посіб. / За заг. ред. Теліпко В.Е. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 608с.
6. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін. ; за ред. В. В. Мицика. Харків : Право, 2019. Т. 1 : Основи теорії. 2019. 416 с.
7. Войціховський А.В. Міжнародне право: підручник. Харків. 2020. 544 с.
8. Є. Львова Еволюція функцій принципів міжнародного права з урахуванням його конституціоналізації та фрагментації. Публічне право : Науково-практичний юридичний журнал. - 2015. - № 3(19). - С. 235-241.
9. Варич О.Г. Теоретико-правові проблеми визнання сучасних держав. Законодавство України: проблеми та перспективи розвитку : зб. матер. XIV Всеукр. н.-практ. конф. - 2013. - № 14. - С. 66-68.

10. Шамрай В.В. Особливості взаємодії конституційного та міжнародного права в умовах європейської міждержавної інтеграції. Право і суспільство. 2018. № 3. С. 75-80.

Тема № 2: Джерела та суб'єкти міжнародного публічного права

План семінарського заняття

1. Поняття та види джерел міжнародного публічного права.
2. Міжнародний договір як основне джерело міжнародного публічного права.
3. Поняття та види суб'єктів міжнародного публічного права.
4. Держава як основний суб'єкт міжнародного публічного права.
5. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних організацій та державоподібних утворень.
6. Міжнародна правосуб'єктність фізичних осіб.

Контрольні питання

1. Дайте визначення поняття «джерела міжнародного публічного права», наведіть їх приклади.
2. Охарактеризуйте міжнародний договір як основне джерело міжнародного публічного права (назвіть види міжнародних договорів).
3. У чому полягає особливість міжнародного звичаю як джерела міжнародного публічного права?
4. Охарактеризуйте загальні принципи права як джерела міжнародного публічного права.
5. Визначте види та значення допоміжних джерел міжнародного публічного права.
6. Дайте визначення терміна «суб'єкти міжнародного публічного права». Розкрийте зміст міжнародної правосуб'єктності.
7. Охарактеризуйте державу як основний суб'єкт міжнародного публічного права.
8. Яким умовам має відповідати нація, що бореться за незалежність, для того щоб стати визнаним суб'єктом міжнародного публічного права?
9. Охарактеризуйте міжнародну правосуб'єктність міжнародних організацій та державоподібних утворень.
10. Розкрийте зміст міжнародної правосуб'єктності фізичних осіб.

Питання на самостійне вивчення

1. Міжнародний звичай як джерело міжнародного публічного права.
2. Загальні принципи права як джерело міжнародного публічного права.
3. Допоміжні джерела міжнародного публічного права.
4. Міжнародна правосуб'єктність народів і націй, що борються за незалежність.
5. Міжнародна правосуб'єктність транснаціональних корпорацій.

Література для реферування

1. Гусяк, М. 2020. Статут як джерело міжнародного права: загальнотеоретична характеристика . *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 19, 1 (Чер 2020), 126-132. DOI: <https://doi.org/10.33270/04201901.126> .
2. Важна К.О. Поняття та характеристика держави як суб'єкта міжнародного публічного права. Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти. 2019. № 3, 132–142. URL: <https://doi.org/10.31866/2616-745x.3.2019.159113>

Теми для підготовки рефератів

1. Особливості правового статусу державо подібних утворень (на прикладі).
2. Транснаціональні корпорації як суб'єкти міжнародного публічного права.

Нормативні акти та рекомендована література

1. Конституція України від 28.06.1996 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Закон України Про міжнародні договори України від 29.06.2004 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>
3. Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010#Text
4. Віденська конвенція про право міжнародних договорів URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118#Text
5. Теліпко В.Е., Овчаренко А.С. Міжнародне публічне право: Навч. посіб. / За заг. ред. Теліпко В.Е. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 608с.
6. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін. ; за ред. В. В. Мицика. Харків : Право, 2019. Т. 1 : Основи теорії. 2019. 416 с.
7. Войціховський А.В. Міжнародне право: підручник. Харків. 2020. 544 с.
8. Важна К.О. Поняття та характеристика держави як суб'єкта міжнародного публічного права. Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти. 2019. № 3, 132–142.
9. Гусяк, М. 2020. Статут як джерело міжнародного права: загальнотеоретична характеристика . *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 19, 1 (Чер 2020), 126-132.
10. Литвиненко В.М., Чічкань М.В., Пророченко В.В. Рішення міжнародних судів як джерела міжнародного права. *Юридичний електронний науковий журнал*. 2021. № 9. С. 306-309.

Тема № 3: Визнання, правонаступництво та відповідальність у міжнародному публічному праві

План семінарського заняття

1. Поняття визнання в міжнародному публічному праві.
2. Правонаступництво держав. Правонаступництво України за міжнародними договорами СРСР.
3. Поняття та підстави міжнародно-правової відповідальності.
4. Види та форми міжнародно-правової відповідальності.
5. Відповідальність держав у міжнародному праві.

Контрольні питання

1. Як Ви розумієте термін «визнання» в міжнародному публічному праві?
2. Які існують теорії визнання держав?
3. Визначте форми визнання в міжнародному публічному праві.
4. Які види визнання виділяють у науці міжнародного публічного права?
5. Дайте визначення поняття правонаступництво держав.
6. Як Ви розумієте поняття «континуїтет держави»?
7. Як Ви розумієте поняття «міжнародно-правова відповідальність»?
8. Які ознаки характеризують міжнародно-правову відповідальність?
9. Назвіть підстави міжнародно-правової відповідальності.
10. Назвіть та охарактеризуйте основні ознаки міжнародного правопорушення.
11. Які існують види міжнародних правопорушень?
12. Які існують види міжнародно-правової відповідальності?

Питання на самостійне вивчення

1. Україна як повноправний суб'єкт міжнародного права.
2. Україна в міжнародних організаціях.
3. Відповідальність міжнародних міжурядових організацій у міжнародному публічному праві.
4. Відповідальність фізичних осіб у міжнародному публічному праві.

Література для реферування

1. Мамонтов І.О. 30 років незалежності України: міжнародно-правові аспекти правонаступництва держави. Нове українське право. 2021. № 4, С. 79–83. URL: <http://www.newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/83/74>
2. Шурупова О.О., Панфілова Ю.М. обставини, що виключають відповідальність держав. Молодий вчений. 2021. № 3. С. 330-334. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/474/459>

Теми для підготовки рефератів

1. Визнання держав у сучасному міжнародному публічному праві.
2. Становлення та розвиток концепції міжнародно-правової відповідальності держав.

Нормативні акти та рекомендована література

1. Конституція України від 28.06.1996 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Закон України Про міжнародні договори України від 29.06.2004 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>
3. Закон України Про засади внутрішньої і зовнішньої політики від 01.07.2010 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17#Text>
4. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо договорів URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_185#Text
5. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо державної власності, державних архівів і державних боргів URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_072#Text
6. Теліпко В.Е., Овчаренко А.С. Міжнародне публічне право: Навч. посіб. / За заг. ред. Теліпко В.Е. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 608с.
7. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін. ; за ред. В. В. Мицика. Харків : Право, 2019. Т. 1 : Основи теорії. 2019. 416 с.
8. Войціховський А.В. Міжнародне право: підручник. Харків. 2020. 544 с.
9. Мамонтов І.О. 30 років незалежності України: міжнародно-правові аспекти правонаступництва держави. Нове українське право. 2021. № 4, С. 79–83.
10. Шурупова О.О., Панфілова Ю.М. обставини, що виключають відповідальність держав. Молодий вчений. 2021. № 3. С. 330-334.

Тема № 4: Територія та міжнародно-правовий статус населення в міжнародному публічному праві

План семінарського заняття

1. Поняття та види територій у міжнародному публічному праві.
2. Державні кордони: поняття, види та порядок установа.
3. Міжнародно-правовий режим Арктики та Антарктики.
4. Поняття населення у міжнародному публічному праві.
5. Міжнародно-правові питання громадянства (набуття та припинення).
6. Правовий статус іноземців та осіб без громадянства.

Контрольні питання

1. Як Ви розумієте поняття «територія у міжнародному публічному праві»?
2. Які існують види територій залежно від їх правового режиму?
3. Як Ви розумієте поняття «державна територія»?
4. Дайте визначення терміна «державні кордони».
5. Дайте визначення поняття правонаступництво держав.
6. Охарактеризуйте порядок установа державних кордонів.
7. У чому полягає особливість міжнародно-правового режиму Арктики та Антарктики?

8. Дайте визначення терміна «населення».
9. Як Ви розумієте поняття «громадянство»?
10. Які існують способи набуття громадянства?
11. Охарактеризуйте особливості міжнародно-правового статусу іноземців, осіб без громадянства, біженців та внутрішніх переселенців.

Питання на самостійне вивчення

1. Поняття державної території та її складові частини.
2. Міжнародно-правовий режим рік та озер.
3. Особливості правового статусу осіб, що володіють множинним громадянством.
4. Міжнародно-правовий статус біженців і внутрішніх переселенців.
5. Право притулку.

Література для реферування

1. Павко Я.А. Міжнародно-правові питання охорони навколишнього середовища Арктики. Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. 2021. № 2, С. 85–94. URL:

<https://instzak.com/index.php/journal/article/view/1899/1779>

2. Тисячний Д.В. Міжнародно-правові аспекти інституту множинного громадянства в контексті конституційного та міжнародного права. Порівняльно-аналітичне право. 2020. № 2, С. 49-53. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/34937/1/%d0%9c%d0%86%d0%96%d0%9d%d0%90%d0%a0%d0%9e%d0%94%d0%9d%d0%9e-%d0%9f%d0%a0%d0%90%d0%92%d0%9e%d0%92%d0%86%20%d0%90%d0%a1%d0%9f%d0%95%d0%9a%d0%a2%d0%98%20%d0%86%d0%9d%d0%a1%d0%a2%d0%98%d0%a2%d0%a3%d0%a2%d0%a3.pdf>

Теми для підготовки рефератів

1. Території з особливим правовим режимом.
2. Актуальні питання громадянства в міжнародному публічному праві.

Нормативні акти та рекомендована література

1. Конституція України від 28.06.1996 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Закон України Про державний кордон України від 04.11.1991 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12#Text>

3. Конвенція Організації Об'єднаних Націй з морського права від 10.12.1982 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_057#Text

4. Конвенція про режим судноплавства на Дунаї від 18.08.1948 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_175#Text

5. Договір про Антарктику від 01.12.1959 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_224#Text

6. Теліпко В.Е., Овчаренко А.С. Міжнародне публічне право: Навч. посіб. / За заг. ред. Теліпко В.Е. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 608с.

7. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін. ; за ред. В. В. Мицика. Харків : Право, 2019. Т. 1 : Основи теорії. 2019. 416 с.

8. Войціховський А.В. Міжнародне право: підручник. Харків. 2020. 544 с.

9. Павко Я.А. Міжнародно-правові питання охорони навколишнього середовища Арктики. Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. 2021. № 2, С. 85–94.

10. Тисячний Д.В. Міжнародно-правові аспекти інституту множинного громадянства в контексті конституційного та міжнародного права. Порівняльно-аналітичне право. 2020. № 2, С. 49-53.

Тема № 5: Право міжнародних договорів. Право міжнародних організацій

План семінарського заняття

1. Поняття, класифікація та стадії укладення міжнародних договорів.
2. Тлумачення міжнародних договорів.
3. Припинення й зупинення дії міжнародних договорів.
4. Поняття та джерела права міжнародних організацій
5. Поняття, ознаки та класифікація міжнародних міждержавних організацій.
6. Організація Об'єднаних Націй. Статут ООН 1945 р.

Контрольні питання

1. Дайте визначення поняття «право міжнародних договорів».
2. Наведіть класифікацію міжнародних договорів.
3. Визначте стадії укладення міжнародних договорів.
4. Визначте суб'єктів тлумачення міжнародних договорів.
5. Дайте визначення поняття «право міжнародних організацій».
6. Розкрийте поняття та ознаки міжнародної організації.
7. Дайте загальну характеристику Організації Об'єднаних Націй як універсальної міжнародної організації.
8. Визначте роль спеціалізованих установ у системі органів ООН.
9. Визначте поняття терміна «міжнародні конференції».
10. Розкрийте особливості організації проведення міжнародних конференцій та ухвалення ними рішень.

Питання на самостійне вивчення

1. Поняття права міжнародних договорів, його джерела.
2. Структура міжнародного договору.
3. Регіональні міжнародні міждержавні організації.
4. Міжнародні конференції

Література для реферування

1. Атаманова Н.В. Роль та значення міжнародних договорів у національній правовій системі України. Право і суспільство. 2020. № 2, С. 7-13. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2020/2_2020/part_1/4.pdf

2. Шпакович , О. і Шаламберідзе , М. 2020. Правотворча діяльність міжнародних організацій. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 116, 3 (Груд 2020), 108-114. DOI: <https://doi.org/10.33270/01201163.108>

Теми для підготовки рефератів

1. Діяльність міжнародних організацій на сучасному етапі.
2. Сторони в міжнародних договорах.

Нормативні акти та рекомендована література

1. Конституція України від 28.06.1996 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Закон України Про міжнародні договори України від 29.06.2004 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>
3. Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010#Text
4. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо договорів URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_185#Text
5. Основи права Європейського Союзу: підручник / Т. М. Анакіна, О. А. Гавриленко, Ф. Крістані та ін. ; за ред. Т. Л. Сироїд. – Харків : Право, 2018. – 456 с.
6. Теліпко В.Е., Овчаренко А.С. Міжнародне публічне право: Навч. посіб. / За заг. ред. Теліпко В.Е. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 608с.
7. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін. ; за ред. В. В. Мицика. Харків : Право, 2019. Т. 2 : Основи теорії. 2019. 624 с.
8. Войціховський А.В. Міжнародне право: підручник. Харків. 2020. 544 с.
9. Атаманова Н.В. Роль та значення міжнародних договорів у національній правовій системі України. *Право і суспільство*. 2020. № 2, С. 7-13.
10. Шпакович О., Шаламберідзе М., Правотворча діяльність міжнародних організацій. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2020. № 116, 3 (Груд 2020). С. 108-114.

Тема № 6: Право зовнішніх зносин. Міжнародне право прав людини

План семінарського заняття

1. Поняття та джерела права зовнішніх зносин. Система органів зовнішніх зносин.
2. Дипломатичні представництва. Дипломатичні імунітети та привілеї.
3. Поняття та джерела міжнародного права прав людини.
4. Основні універсальні міжнародно-правові акти у галузі захисту прав і свобод людини та діяльність органів, які здійснюють контроль за їх дотриманням.

Контрольні питання

1. Дайте визначення термінів «зовнішні зносини» та «право зовнішніх зносин».
2. Визначте повноваження Верховної Ради України, Президента України і Міністерства закордонних справ України у сфері зовнішніх зносин.
3. Розкрийте зміст дипломатичних імунітетів і привілеїв.
4. Назвіть види консульських установ та їх функції.
5. Дайте визначення поняття «міжнародне право прав людини».
6. Охарактеризуйте джерела міжнародного права прав людини.
7. Які міжнародні акти є універсальними? Наведіть приклади.
8. Охарактеризуйте Міжнародну хартію прав людини.
9. Який існує контрольний механізм виконання державами своїх зобов'язань за Міжнародним пактом про громадянські і політичні права; за Міжнародним пактом про економічні, соціальні та культурні права?
10. Охарактеризуйте організаційно-правові аспекти діяльності Європейського суду з прав людини.

Питання на самостійне вивчення

1. Консульські установи: поняття, види, функції. Консульські привілеї та імунітети.
2. Представництва держав при міжнародних організаціях.
3. Спеціальні місії.
4. Основні регіональні міжнародно-правові акти у галузі захисту прав і свобод людини та діяльність органів, які здійснюють контроль за їх дотриманням.

Література для реферування

1. Т.О. Чепульченко Концепція прав людини: доктринальні підходи. Альманах права. 2020. № 11, С. 258-264. URL: http://almanahprava.org.ua/files/almanac-of-law.-volume-11-_2020_.pdf#page=258
2. О.М. Сіваш Статус членів родини дипломатичного агента за Віденською конвенцією про дипломатичні зносини 1969 р. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. № 8, С. 518-521. URL: http://www.lsej.org.ua/8_2020/131.pdf

Теми для підготовки рефератів

1. Становлення та розвиток міжнародного права прав людини.
2. Виконання Україною міжнародних зобов'язань у галузі захисту прав людини.

Нормативні акти та рекомендована література

1. Конституція України від 28.06.1996 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Закон України Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини від 23.02.2006 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>

3. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text

4. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16.12.1966 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text

5. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права від 16.12.1966 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text

6. Теліпко В.Е., Овчаренко А.С. Міжнародне публічне право: Навч. посіб. / За заг. ред. Теліпко В.Е. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 608с.

7. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін. ; за ред. В. В. Мицика. Харків : Право, 2019. Т. 2 : Основи теорії. 2019. 624 с.

8. Войціховський А.В. Міжнародне право: підручник. Харків. 2020. 544 с.

9. О.М. Сіваш Статус членів родини дипломатичного агента за Віденською конвенцією про дипломатичні зносини 1969 р. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. № 8, С. 518-521.

10. Т.О. Чепульченко Концепція прав людини: доктринальні підходи. Альманах права. 2020. № 11, С. 258-264.

Тема № 7: Міжнародне гуманітарне право. Міжнародне кримінальне право

План семінарського заняття

1. Поняття, принципи та джерела міжнародного гуманітарного права.
2. Початок та закінчення війни: міжнародно-правові наслідки.
3. Правовий статус учасників збройних конфліктів.
4. Заборона та обмеження засобів і методів ведення війни.
5. Поняття, принципи та джерела міжнародного кримінального права.
6. Міжнародний кримінальний суд.

Контрольні питання

1. Дайте визначення поняття «міжнародне гуманітарне право».
2. Назвіть принципи міжнародного гуманітарного права.
3. Визначте джерела міжнародного гуманітарного права.
4. Назвіть дозволені і заборонені методи та засоби ведення війни.
5. Охарактеризуйте міжнародно-правовий статус військовополонених.
6. Розкрийте зміст і види нейтралітету під час війни.
7. Дайте визначення поняття «міжнародне кримінальне право».
8. Визначте джерела міжнародного кримінального права.
9. Охарактеризуйте місце Міжнародного кримінального суду у системі міжнародної та національної кримінальної юстиції.
10. Назвіть принципи діяльності Міжнародного кримінального суду.

Питання на самостійне вивчення

1. Режим військового полону.
2. Режим воєнної окупації.
3. Захист цивільних об'єктів і культурних цінностей під час збройних конфліктів.
4. Україна та Міжнародний кримінальний суд.

Література для реферування

1. Голубцова А.І. Місце міжнародного гуманітарного права як галузі в системі сучасного міжнародного публічного права. Юридичний науковий електронний журнал. 2021. № 9, С. 299-301. URL: http://www.lsej.org.ua/9_2021/75.pdf
2. Коруц У.З. Вплив практики міжнародних кримінальних трибуналів на визначення пропаганди війни як міжнародного злочину. Право і суспільство. 2021. № 1, С. 265-272. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2021/1_2021/42.pdf
3. Пилипенко В.П. Деякі питання співробітництва України та Міжнародного кримінального суду: правові аспекти. Право і суспільство. 2021. № 1, С. 273-279. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2021/1_2021/43.pdf

Теми для підготовки рефератів

1. Виникнення та розвиток міжнародного гуманітарного права.
2. Міжнародний комітет Червоного Хреста як суб'єкт міжнародного права.

Нормативні акти та рекомендована література

1. Конституція України від 28.06.1996 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Женевська конвенція про поводження з військовополоненими від 12.08.1949 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_153#Text
3. Конвенція про поліпшення долі поранених і хворих у діючих арміях від 12.08.1949 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_151#Text
4. Конвенція про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_154#Text
5. Міжнародна конвенція про боротьбу з вербуванням, використанням, фінансуванням і навчанням найманців від 04.12.1989 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_103#Text
6. Теліпко В.Е., Овчаренко А.С. Міжнародне публічне право: Навч. посіб. / За заг. ред. Теліпко В.Е. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 608с.
7. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін. ; за ред. В. В. Мицика. Харків : Право, 2019. Т. 2 : Основи теорії. 2019. 624 с.
8. Войціховський А.В. Міжнародне право: підручник. Харків. 2020. 544 с.
9. Голубцова А.І. Місце міжнародного гуманітарного права як галузі в системі сучасного міжнародного публічного права. Юридичний науковий електронний журнал. 2021. № 9, С. 299-301.

10. Коруц У.З. Вплив практики міжнародних кримінальних трибуналів на визначення пропаганди війни як міжнародного злочину. Право і суспільство. 2021. № 1, С. 265-272.

11. Пилипенко В.П. Деякі питання співробітництва України та Міжнародного кримінального суду: правові аспекти. Право і суспільство. 2021. № 1, С. 273-279.

Тема № 8: Міжнародне морське право. Міжнародне право навколишнього середовища

Питання на самостійне вивчення

1. Прилегла зона: поняття, правовий режим.
2. Виключна економічна зона.
3. Континентальний шельф.
4. Міжнародний район морського дна.
5. Міжнародні протоки та міжнародні канали.
6. Діяльність ООН та її спеціалізованих установ у галузі охорони навколишнього середовища.
7. Діяльність міжнародних неурядових організацій у галузі охорони навколишнього середовища.

Нормативні акти та рекомендована література

1. Конституція України від 28.06.1996 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Конвенція про територіальне море та прилеглу зону від 29.04.1958 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_178#Text
3. Конвенція про відкрите море від 29.04.1958 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_180#Text
4. Конвенція про континентальний шельф від 29.04.1958 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_179#Text
5. Декларація Конференції Організації Об'єднаних Націй з проблем оточуючого людину середовища від 16.06.1972 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_454#Text
6. Декларація Ріо-де-Жанейро щодо навколишнього середовища та розвитку від 14.06.1992 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_455#Text
7. Конвенція про захист Чорного моря від забруднення 1992 року. Протоколи до Конвенції від 21.04.1992 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_065#Text
8. Теліпко В.Е., Овчаренко А.С. Міжнародне публічне право: Навч. посіб. / За заг. ред. Теліпко В.Е. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 608с.
9. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін. ; за ред. В. В. Мицика. Харків : Право, 2019. Т. 2 : Основи теорії. 2019. 624 с.
10. Войціховський А.В. Міжнародне право: підручник. Харків. 2020. 544 с.

3. ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Поняття та зміст міжнародного права.
2. Система міжнародного права.
3. Імплементация норм міжнародного права.
4. Кодифікація і прогресивний розвиток міжнародного права.
5. Співвідношення міжнародного і національного права.
6. Співвідношення міжнародного (публічного) і міжнародного приватного права.
7. Юридична природа основних принципів міжнародного права.
8. Принцип суверенної рівності держав.
9. Принцип невтручання у внутрішні справи.
10. Принцип рівноправ'я та самовизначення народів.
11. Принцип незастосування сили або погрози силою.
12. Принцип мирного вирішення міжнародних спорів.
13. Принцип непорушності кордонів.
14. Принцип територіальної цілісності.
15. Принцип поваги до прав людини й основних свобод.
16. Принцип співробітництва.
17. Принцип добросовісного виконання зобов'язань за міжнародним правом.
18. Поняття джерел міжнародного права.
19. Міжнародний договір як основне джерело міжнародного права.
20. Міжнародний звичай.
21. Загальні принципи права.
22. Допоміжні джерела міжнародного права.
23. Поняття суб'єкта міжнародного права.
24. Держава – основний суб'єкт міжнародного права.
25. Міжнародна правосуб'єктність народів і націй, що борються за незалежність.
26. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних організацій.
27. Міжнародна правосуб'єктність державоподібних утворень.
28. Міжнародна правосуб'єктність фізичних осіб.
29. Міжнародна правосуб'єктність транснаціональних корпорацій.
30. Визнання в міжнародному праві.
31. Правонаступництво держав. Правонаступництво України за міжнародними договорами СРСР.
32. Україна як повноправний суб'єкт міжнародного права.
33. Україна в міжнародних організаціях.
34. Поняття й підстави міжнародно-правової відповідальності.
35. Види й форми міжнародно-правової відповідальності.
36. Відповідальність держав у міжнародному праві.
37. Відповідальність міжнародних міжурядових організацій у міжнародному праві.
38. Відповідальність фізичних осіб у міжнародному праві.

39. Поняття та види територій у міжнародному праві.
40. Поняття державної території та її складові частини.
41. Державні кордони: поняття, види, порядок установа.
42. Міжнародно-правовий режим рік та озер.
43. Міжнародно-правовий режим Арктики.
44. Міжнародно-правовий режим Антарктики.
45. Поняття населення в міжнародному праві.
46. Міжнародно-правові питання громадянства.
47. Набуття громадянства.
48. Припинення громадянства.
49. Правовий статус іноземців.
50. Правовий статус осіб без громадянства.
51. Особливості правового статусу осіб, що володіють множинним громадянством.
52. Міжнародно-правовий статус біженців і внутрішніх переселенців.
53. Право притулку.
54. Поняття права міжнародних договорів, його джерела.
55. Поняття міжнародного договору.
56. Класифікація міжнародних договорів.
57. Структура міжнародного договору.
58. Стадії укладення міжнародних договорів.
59. Тлумачення міжнародних договорів.
60. Припинення й зупинення дії міжнародних договорів.
61. Поняття права зовнішніх зносин, його джерела.
62. Система органів зовнішніх зносин.
63. Дипломатичні представництва: поняття, функції.
64. Початок і закінчення дипломатичної місії. Дипломатичні імунітети та привілеї.
65. Консульські установи: поняття, види, функції.
66. Консульські привілеї й імунітети.
67. Представництва держав при міжнародних організаціях.
68. Спеціальні місії.
69. Поняття права міжнародних організацій, його джерела.
70. Поняття, ознаки і класифікація міжнародних міждержавних організацій.
71. Міжнародна правосуб'єктність і структура міжнародних міждержавних організацій.
72. Організація Об'єднаних Націй: цілі, система органів, повноваження.
73. Регіональні міжнародні міждержавні організації.
74. Міжнародні конференції.
75. Становлення та розвиток міжнародного права прав людини.
76. Поняття міжнародного права прав людини.
77. Джерела міжнародного права прав людини.
78. Основні універсальні міжнародно-правові акти у галузі захисту прав і свобод людини та діяльність органів, які здійснюють контроль за їх дотриманням.

79. Основні регіональні міжнародно-правові акти у галузі захисту прав і свобод людини та діяльність органів, які здійснюють контроль за їх дотриманням.
80. Виконання Україною міжнародних зобов'язань у галузі захисту прав людини.
81. Поняття міжнародного морського права, його джерела.
82. Поняття та правовий режим внутрішніх морських вод.
83. Поняття та правовий режим територіального моря.
84. Прилегла зона: поняття, правовий режим.
85. Поняття та правовий режим відкритого моря.
86. Виключна економічна зона.
87. Континентальний шельф.
88. Міжнародний район морського дна.
89. Міжнародні протоки та міжнародні канали.
90. Поняття і принципи міжнародного гуманітарного права.
91. Джерела міжнародного гуманітарного права.
92. Початок війни та його міжнародно-правові наслідки.
93. Закінчення війни та її міжнародно-правові наслідки.
94. Правовий статус учасників збройних конфліктів.
95. Режим військового полону.
96. Заборона та обмеження засобів і методів ведення війни.
97. Нейтралітет під час війни.
98. Режим воєнної окупації.
99. Захист цивільних об'єктів і культурних цінностей під час збройних конфліктів.
100. Поняття міжнародного кримінального права.
101. Джерела і принципи міжнародного кримінального права.
102. Міжнародний кримінальний суд.
103. Україна та Міжнародний кримінальний суд.
104. Поняття міжнародного права навколишнього середовища.
105. Формування міжнародного права навколишнього середовища.
106. Джерела міжнародного права навколишнього середовища.
107. Принципи міжнародного права навколишнього середовища.
108. Діяльність ООН та її спеціалізованих установ у галузі охорони навколишнього середовища.
109. Діяльність міжнародних неурядових організацій у галузі охорони навколишнього середовища.